

بيان لمفسات الصوم

So Bandingan Ko Phamakabinasa Ko Powasa

al Khutbah 68

Ki: Alim, Hassanor bin Maka Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا، وَأَشْهَدُ أَلَّا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ
وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى يَهْدِيهِ إِلَى
يَوْمِ الدِّينِ وَبَعْدُ

فِيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastaīnuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahbihi wa manihtadā bihad'yihi ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Yā ayyuhal ladīna āmanū kutiba alaykumus siyāmu kamā kutiba alal ladīna min qablikum laallakum tattaqūn (Surah al Baqarah 2:183)

So langowan a podipodi a go so samporna' a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, a go mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, a go so pangararata o manga galbk tano, sa taw a

toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salinggogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh:

Aya bandingan tano imanto na so makapantag ko phamakabinasa ko powasa. Giyanka'il a powasa na sabap ko kapakalalawan iyan ko manga simba, na paliyogat dn a kaimpidan a go kaporongon so kaphthonaya on ka an matankd so kakhatarima' iyan sii ko Allah sa masigoro o oripn a so powasa niyan na miatarima' o Kadnan iyan. Adn a rk o powasa a phamakabinasa on a wajib ko Muslim a kaknala niyan on ka an iyan kapananggila'i sa kapakawatanan iyan, ka kagiya maphakaboka niyan so giiphowasa, sa khabinasa niyan on so powasa niyan, sa giyanka'i a phamakabatal na pd on so:

1. Kambabangonan sa walay (الجماع Jimā) sa anda dn i kambabangonan sa walay o giiphowasa na miabatal so powasa niyan, sa miawajib on so kabayadi niyan sa nkoto a dawndaw a mimbabangonan on sa walay, a go wajib on so kakhifarat a skaniyan so:

Kapmaradika' sa oripn, na amay ka da makatoon sa oripn, odi na da makatoon sa arga' iyan na wajib on so kaphowasa sa dow a olan a mananayon, na amay ka da niyan magaga so powasa a dow a olan a mananayon sabap ko kaaadn on o sndod a kitab na wajib on a kapakakan iyan sa nm polo' a miskin, sa oman i isa a miskin na midiya sa gantang a pd sa pang'nkn a so phkhn ko ingd iyan.

O da a nm polo' a miskin ka aya bo' a miatoon iyan a miskin na sakataw na maphakakan iyan sa makanm polo' ka an iyan katimbang so miakaisa makan o nm polo' a miskin. Sa dn sa kadakl o miskin a maphagana niyan na khaitong on so katarotop o nm polo' a pagana. Opama o aya kadakl iran na tlo polo' na makadowa niyan siran mapakakan, opama o sapolo' siran na makanm iyan siran mapagana. Sa ayon anan ko btad o kamamasaan ka kagiya amay ka aya bo' a pakain na so bilang a nm polo' na adn a khatoon a manga ingd a so manga Musim on na palaya kawasa ka datar o manga darpa' o manga Muslim sii sa Auropa a go America a go Australia, na ati di ron pnggolalan so kokoman o Qur'an ka kagiya da' a nm polo' on a miskin na pmbaloy so Shari'ah a di domadait ko sabaad a masa a go darpa' na khatokasan so Islam sa di tarotop a agama a iphagintaw o manosiya. Dow a tindg san o manga Ulama, so sabagi' kiran na inipaliyogat iran so kaadn o nm polo' a miskin. So Abu Hanifah na aya kpit iyan na apiya sasakataw a miskin na phakakn sa makanm polo' ka an katimbang so nm polo' kataw a makaisa makakan.

Pitharo' o mithindg sa paliyogat a malimod so nm polo' a miskin ka kagiya so kaphamangni ran ko Allāh sa karilaan so Muslim a mikhifarat na mabagr a katharimaa on o Allāh sabap ko kadakl iran a phamangni. Inismbag kiran o Abu Hanifah a so sakataw a miskin a phamangni ko Allāh sa makanm polo'. Na khatimbang iyan so pangni o nm polo' a miakaisa siran mamangni ko Allāh.

Aya pakaiza' na ino so mama a go so babay a mimbabangonan siran sa walay ko dawndaw ko Ramadhan palaya siran makapkhifarat? Antaa ka ba so bo' so mama? Aya smbag san na so kadaklan ko manga Ulama na sii ran bo' inipaliyogat ko mama sabap ko lapiyat o Qur'an sa di ron pd so babay, a aya bo'

a rk iyan na so kambayad iyan sa powasa. Aya sabap oto na kagiya so mama i sabap a kinitana' o kiambabangonan sa walay sa skaniyan i pznr (aggressive) ko babay na so babay na matag tangla' a ptharima' ko pphakatana' on (passive) odi' na (receiver).

So sabagi' na aya kpit iyan na palaya' siran makapkhifarat, sa so mambo' so babay na khasowa' iyan so datar o kifarat o karoma niyan a mama.

Ilaya niyo man so kapiya o giikapakazopasopak o manga ala a Ulama ko kaphagosaya ko Islam ko manga btad a pagosaran sa mabagr a pamikiran (ijtihad) ka ndodon so kapkhaloagi ko Muslim sabap ko kapiya o agama niyan a go so kapasang o manga Ulama iyan a siran i papatorayan ko kaphagosaya sankai' a agama a da' a ba on sangan o manga taw a da' a manga sowa' iyan. Misabap san na piakambida' o Allāh so pankatan o manga tata'o a kominal ko agama a go so manga taw a di manga tata'o.

2. So kapakatoron o mani مَنِي (sperm) sabap ko kiapangangark odi' na kiaskho odi' na so kiathibabaa on makaliyo (استمناء) odi' na so kiapanntng sa awrat a babay odi' na toladan odi' na film a kaproyoda', na amay ka maolawla so isa roo na miabinasa so powasa niyan sa wajib on so kabayad sa da' a kifarat iyan, ka kagiya so kabgay sa kifarat na sii bo' ko kambabangonan sa walay.

So totorogn igira mithataginp sa miakatoron so *mani* niyan na da' a paliyogat on a shayi' sa so powasa niyan na sak, ka kagiya minitana' oto sa da' a kapaar iyan on, ogaid na wajib on so kaphaygo sa jonub.

3. So kakan a go so kainom sa pithibaba' iyan, sabap ko katharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a:

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ ۗ ثُمَّ أَتَمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ ﴿١٨٧﴾

Go kan kano a go inom kano sa taman sa mapayag rkano so pamorawag a mapoti phoon ko pamorawag a maitm a pd ko pidiyar, oriyen iyan na tarotopa niyo so powasa sa taman ko kagagawii. (Surah al Baqarah 2:187).

Na so pman so taw a komian a go mininom sa malilipat na giyoto na di makaphrarad ko powasa niyan, sii ko hadith na: *Sa taw a malipat a skaniyan na giiphowasa na miakakan odi' na miakainom na tarotopa niyan so powasa niyan ka mataan a piakakan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go piakainom iyan. (piagayonan a hadith o Abu Hurayrah).*

Go pd ko khiboka o giiphowasa so:

Kisampay o ig a go so datar iyan ko sold o lawas sa mokit sa ngirong, a giyoto so pmbthowan sa *sa'ut*, so kapakaokita ko shayi' sa pso a ngirong ka an makasold ko lawas o taw.

Go so kaosar sa nganin a phamakaosog مغذيات sa nggolalan ko injection ko ogat, a go so kainjectioni ron sa rogo', sa langon dn oto na phakabinasa ko powasa ka kagiya datar o ba niyan miapakakan so giiphowasa.

Go pd roo so kainjectioni ko giiphowasa sa manga ragom a phakabagr on a datar o ba komian, ka giyoto na khatindgan iyan so darpa' o pangn'nkn na khabinasa niyan so powasa.

Na so pman so manga ragom a ipthbk ko lawas sa kna' o ba phakabgay sa bagr ko lawas na aya madait ko giiphowasa na pakawatanan iyan sa siyap ko powasa niyan sabap ko katharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Bagakn ka so nganin a khaparampang ka niyan sa kowa anka so nganin a di ka niyan khaparampang.* (piakambowat o Ahmad a hadith o al Hassan bin Ali). Sa aya dn a kaosara niyan roo na sii ko kagagawii.

- 4- So kapakaliyowa ko rogo' phoon ko lawas, sa nggolalan sa tandok (hijāmah حجامة) odi' na fasd فسد odi' na kowaan skaniyan sa rogo' a imbgay niyan sa salakaw a taw a pkhasakit, na giyanan na phakabatal ko powasa.

So pman so kapakaliyowa ko rogo' a maito' a pantag sa kazosiya on o pamomolong na giyanan na di makaphrarad ko powasa, aya datar oto na so kaliyo o rogo' a di niyan mipapaar ka datar o limamad odi' na pali' odi' na so kiabadot sa ngipn sa giyanan na da' a rarad iyan ko powasa.

- 5- Go pd ko phamakaboka ko powasa: So kanggowagowa' thibaba', a skaniyan so kapakaliyowa ko matatago' ko pizmbaan (tina'i) a pd sa pangn'nkn odi' na panginginomn sa mokit ko ngari' sa pithibaba', sa giyanan na khiboka o giiphowasa.

Na amay ka manasang on so kanggowagowa' a go makaliyo sa da niyan thibabaa na da' a rarad iyan ko powasa niyan, sabap ko hadith o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Sa taw a panasangan o kanggowagowa, na da' a ba niyan kaphakabayad na sa taw a nggowagowa' thibaba' na bayadi niyan so pwasa niyan.* (piakambowat o Abu Daud a hadith o Abu Hurayrah).

- Madait a pananggilaan o giiphowasa so kathialok a go so kabolongi ko mbala' a mata sa pangthak a bolong (drops) a go so salakaw ron ko masa a giikaphowasa, sa siyap ko powasa niyan.
- Go di niyan phakasobraan so kapamomog sa ig a go so kapangilk on, ka khapakay a makasold so ig sii sa sold a lawas iyan, pitharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a:

Go panamar mangilk sa ig (ko kapagabdas) inonta o ba giiphowasa (ka di phangilk sa ig a taralo). (piakambowat o Ahmad a hadith o Laqit bin Sabirah).

- So kapanisig na da' a rarad iyan ko powasa niyan, ogaid na sonat pn a go ipphangoyat ko giiphowasa a go so salakaw ron sii ko paganay ko kadawndaw a go sii ko kaposan iyan ko kaoontol iyan.

- Opama o makalamd sa pthad odi' na bayan'k odi' na tndk na da' a rarad oto ko powasa niyan.
- Wajib ko giiphowasa a pananggilaan iyan so kapamokhag a go kapamaganta a go kapamaninta', sa amay ka adn a zinta' on na tharo'a niyan a: Gii ako phowasa, ka kagiya kadaklan ko manga taw a malbod on so kibagakn ko kakan a go so kainom, ogaid na margn on so kibagakn ko kialayaman iyan a btad a pd sa manga katharo' a go manga galbk a manga rarata', sabap roo na pitharo' o o sabagi' ko miangaoona a manga ulama a: Aya lbi a malbod ko kaphowasa na so kibagakn ko kakan a go so kainom.

Sa wajib ko Muslim a kikalkn iyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go ikawan iyan sa gdamn iyan so kala' iyan a go so katawi niyan ko langowan a masosowa' iyan ko manga masa a go so manga darpa', sa siyapa niyan so powasa niyan phoon ko phamakabinasa on a go so phamakakorang on, ka an mabaloy a powasa a tarotop.

- Go aya madait ko giiphowasa na so: Kasndoda niyan sa ginawa niyan ko kapthasbih iyan ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a go so kapmbatiyaa ko Qur'an a go so kapakadakla niyan ko manga sonat, ka miaadn so miangaoona a manga ulama a igira miphowasa siran na domarkt siran ko masjid sa tharo'on iran a: Ziyapn ami so powasa mi sa da' a phamagantaan ami a isa bo', go pitharo' o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: *Sa taw a da niyan mibagak so katharo' a marata' a go so kanggalbka on, na da sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) i ba niyan pangindaw so kinibagakn iyan ko kakan a go so kainom.* (piakambowat o al Bukhari a hadith o Abu Hurayrah). Giyoto a di khatarotop so kaphakarani ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa nggolalan sa kibagakn sank'a'i a manga pkhababayaan o ginawa o manosiya a mapapakay sii ko masa a kna' o ba giiphowasa inonta bo' ko oriyān o kapakarani ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sa nggolalan sa kibagakn ko nganin a hiamam o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) sii rkaniyan sii ko langowan a btad a pd sa kapamokhag a go kaplalalim a go kapamaba'i ko manga taw sii ko manga rogo' iran a go so manga tamok iran a go so maratabat iran (m'ngang iran).

Pianothol a phoon ko Abu Hurayrah a:

So giiphowasa na madadalm dn sa simba sa taman sa da' a miapamaganta' iyan a Muslim odi' na miaringasa' iyan. (piakambowat o ad Daylami sii ko Musnad o al Firdaws).

Go phoon ko Anas a:

Da' phowasa so taw a tatap dn a pkhn iyan so sapo' o manga taw (giimamaganta). (piakambowat o Ibn Abi Shaybah a katharo' o Abu al Aliyyah). So giiphowasa na pmbagak sa manga shayi' a maaadn a khapakay ko masa a kna' o ba giiphowasa, na aya taralbi ron na ibagak iyan so manga shayi' a di ron khapakay sii ko langowan a btad, ka an skaniyan mabaloy a pd ko itongan o manga taw a barapowasa.

Manga Oripn o Allah:

Oriyan o kian'ga tano sankanan a manga kokoman o Islam, na miasarabantang tano sa ginawa tano a mataan a so powasa na ropaan iyan so kababaloy niyan a mala' a

goro a phangndaon iyan so sanang a Muslim ko kabaloy niyan a masanggilaan ko langowan taman a isasapar o Islam, sa giyoto I mitotoro' a maana ankoto a ayat a biatiya' tano sa poonan a so katharo' o Allāh a:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

Hay so siran oto a miamaratiaya inipaliyogat rkano so kaphowasa sa datar o kinipaliyogatn on ko siran oto a miaonaan iyo ka an kano mabaloy a manga sasanggila. (Surah al Baqarah 2:183)

Da dn a datar o powasa a mapiya a zinanad ko sanang a Muslim ko kabaloy niyan a maonotn a masanggila ko langowan a isasapar o Islam. Go so powasa na phangnda'on iyan so sanang a Muslim a kabaloy niyan a mapiya a manosiya a matatago' ko liawaw o lopa. Sa so kalalayona ko kapamowasa sa manga sonat ko oriyon o kiatonaya ko powasa a paralo na toos anan a go tanda' a go papata' sa so taw na skaniyan na sanang a Muslim a lalayon mitataalok so kaoyagoyag iyan sii ko Kadnan iyan ko oman dn i manga masa (oras) sa giyanan i isa a btad a mala' a pphangnin rkitano o Kadnan tano a so kabaloy tano a llb a go taban sa tarotop o paratiaya tano sa lalayon tano kattadman so Kdnan tano.

Manga Oripn o Allāh:

Lalayonn tano so katatadmi tano ko Allāh sa nggolalan sa tasbih a go so kapmbatiyaa tano sa ginawa tano ko milalangag tano a Qur'an ko masa a da' a giitano imbitiyara'i ka an mabaloy so kaoyagoyag tano a tanan dn makasasangor ko Allāh na o matkaw tano o kapatay ko datar anan a btad na miasigoro tano so limo' o Allāh a khisold tano ko Sorga' iyan.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ.

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kulli dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.